

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Na Balkanu.

I.

Ravno jedno leto je minolo zdaj, ko je zboroval v Berlinu evropski kongres, in odločeval usodo pobalkanskim narodom. Po trideset dnevnem zborovanju razišel se je, in dal svetu svoje delo „berlinski dogovor“. Ta sad truda evropskih diplomatov je kazal sicer teh dobro voljo, evropski mir ohraniti in stvari na vztriku mirnim potem rešiti; ali uže tačas, ko smo izvedeli zadržaj berlinskega dogovora, rekli smo mi in vse novinarstvo razen onih oficijozov, kojim le hvalni psalmi tekó za vladne stvari iz njih peresa, da vseh 64 paragrafov berlinskega dogovora ne le da ne bo resilo vztočnega vprašanja in razmer posameznih pobalkanskih držav nasproti Turški, uredilo stalno, nego da ima v sebi i take določbe, iz katerih bode izvirala nov kal nemiru. In denes po minolem jednom letu se to uresničuje.

Srbija, katero je priznal berlinski kongres neodvisno, a jej naložil tudi en kos turškega dolga, katerega bi ona morala plačati, podvrgla se je lojalno določbi berlinskega dogovora. Ali diplomatje, ki so krpali ta dogovor, so v tem zmotili in zaračunili se, ker so nadejali se, da bode bolnik turški, katerega so tako lahke roke prijemali, tudi ubogal, ter izvrševal njih nasvete. Ali temu nij hotelo biti tako; Turčija vèdla se je neprijateljsko zoper Srbijo in nehvaležno zoper evropske vlasti. Svoje agente je pošiljala mej Arnavte, ki so jih hujskali in naščuvali zoper Srbe, ki so zasedli po berlinskem dogovoru jim priznano ozemlje. Berlinski dogovor je bil uže z davna ratificiran od vlastij, ali Srbija je morala še dalje z orožjem v roci braniti se napadov mohamedanske naščuvane golazni, ki je kradla, morila

in požigala po srbskem ozemlju. Srbija obrnila se je na to takoj na pravega prouzročitelja taci dejanskih insultov, namreč Turčijo, ter zahtevala od nje odškodovanja. Turčija, katerej nij uže za njenega početka sveta nobena obljuba, nobeno pismo, prav po sleparsko, odškodnine če ne bo Srbom plačala, ne bo dobila od teh ni krajcarja za izplačanje ónega dela turškega dolga, katerega je berlinski dogovor ukazal Srbom Turčiji plačati. In kaj potem? Kaj bodo storile vlade, ki so podpisale berlinski dogovor, in kojih diplomatje so na kongresu pozabili na ta slučaj? Zahtevanje Srbov je popolnoma opravičeno, kakor je opravičena njih dolžitev, da turški agentje iz Carigrada so uzrok, da se mohamedanje ob srbskeji meji nijso še umirili.

Jako slabo pogodil je pa berlinski dogovor Rumuncem. Velevlasti evropske so obljube samo za ta slučaj priznati neodvisnost Rumunske, ako ta uvede ustavno jednako pravnost židovom z rumunskim narodom. To je pa Rumuncem življensko vprašanje. Kakor ubogo Galisko so potomci Izraela popolnem preplavili ter izsesali, tako, da je posestvo prešlo popolnoma v židovske roke, baš tako zarili so se krivonosci po Rumuniji, akopram je bilo tam več ovir jim nastavljenih. Z določbo, da Rumunija mora dati judom jednako pravnost v svojej deželi, je berlinski kongres Rumuncem nastavljal nož na vrat, kajti pri znanem uporabljevanju vseh razmer záse in brezvestnosti židov, bi Rumunija kmalu dobila samo velik proletarijat, in neodvisnost svojo bi predrago plačala. To so uvideli tudi narodni zastopniki v rumunskeji zbornici, ki so vse vladne predloge, govoreče za jednako pravnost judom, zavrgli, ministerstvo Bratianu vrgli, in se s tem naravnost v nasprotje postavili z berlinskim dogovorom. Oficijozni du-

najski prigovarjajo Rumuncem, da morajo z možko besedo kot neodvisni državljani rešiti čast neodvisnej državi; ali to je smelo, še bolj smelo pak je to, da kljubuje knez Karel rumunskeji občnej narodovej volji in se postavlja na stran judom. Izrazil se je, da hoče neodvisno, to je, po svojej volji vladati in na narod ne ozirati se, sicer da bode porabil rumunsko armado. To je mogoče, ker je nemškega rodu in bi bojda njemu kakor Bismarku absolutizem bolje ugajal. In v tem moramo mi odobravati sklep rumunskega naroda, da si čuva svojo pravo neodvisnost. Velevlasti evropske pak bodo naposled morale tudi uvideti, da točka 44 berlinskega ugovora ne odgovarja razmeram v Rumuniji.

Vshodnja Rumelija postavlja se bolj in bolj na svoje lastne noge. Vpliv Turške ne bo se mogel dolgo na površju držati, kar se je kazalo uže pri instalaciji kneza Vogoridesa. Sicer jo je berlinski dogovor postavil pod turško in evropsko jerobstvo s postavljenjem mejnarodne evropske komisije, v katerej so zastopniki vseh vlastij. Za vshodnjo Rumelijo pokazalo se bode to razmerje še dobro, kajti na pol samostalna bode razvila laglje svoje moči in se pripravila za združenje z neodvisno Bolgarijo-sestro. Mejnarodna komisija je le nepotrebna marioneta, kajti vzhodnje-rumeljskemu guverneru ne bo treba malo da nič ozirati se nanjo in se kaže, da zmaga pri njem ruski vpliv. Torej samo malo časa, in tudi od te strani bo dobil berlinski dogovor luknjo.

Makedonski vstanek

je kakor iskra pod pepelom. Enkrat se govori, da je uže udušen, precej pa vstaške čete, ki se sem in tja zopet pokažejo, to oporekava temeljito. Naj v dokaz temu podamo tu tur-

Listek.

Emerencija.

Milostna! V zadnjem prijaznem pismu me vprašate, kako je z mojo ljubeznijo, in pikro pristavljate, da sem morda tudi jaz stopil v vrsto nezvestih mož.

Da, milostna, kmalu bi dejal, da nočem govoriti o tem, kajti prav živo se še spominjam, kako ste vi deli svoj beli prstek na ustne in mi hoteli pokazati, da nečete govoriti, če sem vas vprašal po epizodah iz vašega življenja. Trdovratni ste bili, milostna, in nič, prav nič mi nijste hoteli povedati o svojih čestitih. Kmalu, da bi tudi jaz del pečat na usta in dejal, da nečem govoriti o tem; a ker vidim, da vas zanima — to je ženska radovednost, milostna — povedati vam hočem vse, prav vse.

Milostna, spominjajte se še gotovo ónega dne, ko sva sedela v Bledu poleg jezera. Večerni mrak je uže objel prijazno dolino in iz daljave se je glasila pesen pastirja, ki je gnil mukajočo čredo domu. Hladno je uže bilo, midva pa se vendar nijsva umeknila hladu, ker sva imela žive pogovore, govorila sva o zvestobi. Takrat ste trdili milostna, gotovo se še spominjate, kako ste odločno trdili, da se nezvestoba nahaja le mej moškim spolom, ali vsaj, pristavili ste resno, so možje vzrok ženske nezvestobe. Rdečica vam je zalila lice v navdu enosti in mala jezica se vam je brala na ustnah, ker ste imeli pred soboj takega trdovratneža; jaz namreč sem trdil, da je več nezvestobe mej ženskimi spolom, kakor moškimi. Naposled pa sva si podala roke in se zjediničila v mislih, da je nezvestoba na obeh straneh. In govorila sva dalje o samoumuru zaradi ljubezni. Smelo ste takrat trdili, milo-

stna, — in jaz sem vam priznaval, ker takrat nijsem še poznal življenja — smelo ste trdili, da je norec, kdor si vzame življenje zaradi nezvestobe. „Gnjiloba človeštva se najbolje pozna na tem, da —“

„Hladno je, milostna“, zaslišal se je glas Emerencije z balkona. Šla sva v sobo in dalje nijsva govorila o samoumuru zaradi ljubezni.

Takrat pa smo živeli vesele dneve v Bledu. Hitro je potekel čas. Vi ste se vrnili v L., jaz sem šel v Beč nadaljevat študije na vseučilišči in Emerencija ostala je še nekaj časa v Bledu. Pozneje dobil sem pismo, da je s svojim očetom v mestu C. Tako čudno kratko in suho je bilo to pismo in bilo je — zadnje. Od takrat nijsem nič, prav nič več zvedel od nje, dokler naju nij pripeljala osoda vkup. —

Bilo je jesenskega jutra. Po noči nijsem mogel spati, nekako tesno mi je bilo v sobi,

sko poročilo iz Makedonije o vstanku tam doli: — „V Küstendjilu je revolucionarni komitet sestojel iz osem članov, ki stoji v zvezi s komiteti v Filipoplu in drugih bolgarskih in vzhodnje-rumelijskih mestih. Predsednik temu komitetu je nadbiskup Ueskibski, ki si je postavil za nalog, da pridobi po posredovanju seljske duhovščine za upor tudi prebivalstvo ob mejah. Vodje te agitacije navdušujejo ljudstvo, da se mora z uporabljenjem vseh svojih zadnjih moči otresti turškega jarma. Ozolozila je zdaj zbranih okoli 7000 prostovoljcev, kojim na čelu stoji Rus, major Aleksandrov, ki je prej služil v srbski armadi. Ti vstaši, jedro bodoče uporniške armade makedonske, vadijo se v orožju vsak dan po pet ur, némajo osobite vojaške obleke, ampak nosijo samo kapice od črne jančje kože, na kateri je prišit križ nad polumesecem. Zastave némajo običajne bolgarske, nego četiribojnico z napisom, na belem oddelu: „Rusija, naša rešiteljica“, na zelenem: „Bolgarija“, na rdečem: „Avtonomija Trakije“, in na črnem: „Nesrečna Makedonija“. Vstaši nameravajo kolikor mogoče veliko število prostovoljcev zbrati, ter vojaško izuriti, potlej pa operirati proti Ueskibu in Bitoliji in s tem udariti naposled v srce Makedonije. Nadbiskupa Ueskibskega določili so vodje imenovati glavnemu guvernerju zapadnega dela Makedonije. Komitetu je obljubilo tudi več grških vasij, da se udeležijo upora. Okraj Vijanički, kojega jeden kos je zdaj pri Bolgarskeji, a drugi je ostal pri Makedoniji, je popolnem oborožen. Oni del, ki je ostal pod turško vlado in ki šteje 18 vasij, poslal je ženske in otroke na Bolgarsko pod varstvo duhovenstva. Sploh pak se duhovenstvo dejansko udeležuje teh in jednacih priprav za upor. Bivši eksarh Antimos, zdani nadbiskup Vidinski, je telegrafiral komitetu v Küstendjil, da se hoče postaviti na čelo 600 prostovoljcev, katere je nabral v svojem okraju. Nadbiskup Ohridski, ki je prišel navlašč za to v Filipopelj, da se dogovori z vstaškimi vodji, in biskup Ueskibski bosta tudi vodila osobno svoje čete. Vojno bolnico z vsemi potrebščinami napravili so v Küstendjilu z novci, katere jim je pripisal moskovski komitet. 30.000 Martinijskih in Snyderjskih pušk, ki so jih našli še v Vidinu, je pripravljenih, da se jih bode razdelilo mej makedonske vstaše, kadar se bode vnel upor.“

To izvestje je že nekoliko zastarelo, ali to nikakor ne vpliva na stvar. Saj se je minoli teden telegrafiralo po svetu kar z lepa, ne da bi se bilo prej kaj govorilo o tem, da

hitel sem zjutraj na prosto, da bi si ohladil vroče čelo in nekoliko razvedril, ker težila mi je srce čudna tesnoba. Šel sem v mestni park. Hladan veter česal je zelene glave smrekam in iz las so se vsipali srebrni biseri; vrabci so veselo žgoleli in njihova jutranja molitev se je družila s šumenjem vodometa in hitela proti nebu.

Hodil sem po parku kot hodi dete, ki se je zgubilo po gozdu. Šel sem okoli tumuna, kjer so se vozili beli labodje in krivili tako ošabno dolge vratove, — kar mi pride nasproti ona, ona — Emerencija.

Lehno se je držala za roko mlademu gospodu in pripovedovala mu je nekaj prav skrivnostno. Šla je mimo mene, pogledala me po strani, tako zaničljivo je vrtela svoje oči in krčile so se jej ustne kot bi hotela dejati: Revez!

je vnel se vstanek v Razgradu, kar kaže, da vodje makedonskega vstanka dočakujejo samo ugodnega trenutka, da bodo planili nad Turka.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. julija.

Na Dunaju je bil minolo nedeljo skupni **ministerski** svet, kateremu je predsedoval sam cesar. Navzočna sta bila ogerška ministar Tisza in Szapary. Posvetovalo se je o dalnjem zidanju železnice v Bosni, t. j. od Zenice do Sarajeva. V ponedeljek pa je nastopil finančni minister Pretis svoj odpust za več tednov; zastopal ga bode Stremayr.

V **Bukovini** je bil predvčeranjem voljen za poslanca v državni zbor tudi deželobrambovski minister Horst.

„Pester Lloyd“ je prinesel v soboto o **Bosni** članek, v katerem pripoveduje, da je tam doli vse nezadovoljno. Ta članek je baje na Dunaji vznemiril. Pa zakaj, saj „P. L.“ nič novega ne pové. Slovanski listi so že zdavnaj svetovali, da bi se moralo od strani naše monarhije tam doli vse drugače vladati nego se vlada dozdej, namreč narodno in primerno ljudstvu.

Vnanje države.

Ker je prejšnji **srbski** vojni minister in artilerijski polkovnik iz Belgrada poslan v Sofijo k bolgarskemu knezu za diplomatičnega agenta, sodi se, da je to za tega delj, ker hoče Srbija z Bolgarijo stopiti v vojaško zvezo ali konvencijo.

Rusija je turškeji vladi naznanila, da so ruski vojniki pričeli podirati podunavske tvrdojave, vse drugo pa da bode knez bolgarski odredil.

Glavni guverner **vzhodnje Rumelije** knez Vogorides je dobil od poveljnika ruske okupacijske armade zagotovilo, da bode ruska armada do 26. t. m. dospela do postaj, kjer se bode v ladje vkrčala, in da 1. avgusta ne bo noben ru-k vojak več na rumelijskih tleh.

Kakor turški „Vakit“ poroča, so vodje **albanske lige** odpotovali iz Prizrena v Carigrad. Glavnega albanskega agitatorja, muf-tija v Tašhži, so vjeli in 20. t. m. pripeljali v Carigrad.

Kakor „P. C.“ poroča iz **Carigrada**, sta šla poslanika francoski in angleški na porto, in tam oddala sultana enako in ostro noto o egiptovskem vprašanji. V tej noti se zahteva od turške, da mora izpolniti svoje dolžnosti in zadržaj investiturnega fermana za podkralja egiptovskega vladi francoskeji in angleškeji v treh dneh prej naznaniti, predno da se objavi. Ako turška vlada tega ne stori v odločenem obroku, do jutri (vtorka 22. t. m.) potem naj si ona sama pripiše resne nasledke, ki bodo iz tega izšli. Nekateri krogi v Carigradu trdijo, da bosti Francoska in Angleška proglasili Egipt neodvisnim, če bode ostala ta nota brez vspeha.

Zastopnik turški za Bolgarsko Pertev

Da, da, revež, in kakošen revež!

Odšla je dalje s svojim mladim gospodom.

Takrat, gospa milostna, pa je zavrelo v meni in sklenil sem v svojem srci maščevanje. Šel sem, gospa milostna, v prodajalnico, kjer so imeli tobakire, vaze, nože, vilice in enake reči na prodaj; jaz pa si nissem kupil takih rečij, kupil si samokres, kuglo in smodnik.

In takrat mi je priklopela jeza do vrha in čaša bridkosti je bila polna!

Šel sem — ne brišite si milostna oči, vém, da je mehko vaše srce — šel sem v Esterhazy-klet, ukazal si prinesiti pol litra vina in klobaso.

Najel sem se in napil — in bil sem zopet dobre volje.

Tako, milostna, se je končala moja lju-bezen!

M. B.—e.

Effendi je šel vtorek v Sofijo, ter bode knezu Aleksandru oddal investiturni berat.

Najnovejši telegram 22. t. m. poroča: Karatheodory je včeraj zapačnim veleavlastim polu-uradno dal tekst investiturnega fermana za novega khediva.

Grško vračanje na vse zadnje še ne bode mirnim pôtom rešeno. Turčija je zopet poslala v Volo 5000 mož pod poveljstvom Nešad paše, a 21. t. m. odšlo je tja že 500 mož konjice. Tudi Albanci stopajo zopet na noge, ter še bolj strogo protestujejo zoper odstopljenje južnega Epira Grškeji. Poroča se tudi iz Aten, da je nastopila tam ministerska kriza. Vodje opozicije, Trikapis in Zaimis sta v današnji seji zbornice stavila baje predlog, naj zbornica izreče vladi nezaupnico. Odstavko vojne ministra Grivasja je kralj sprejel.

Najnovejši telegram 22. t. m. res že poroča iz Aten: Vse ministerstvo je dalo svojo ostavko.

Zavratna potuhnenost **Angležev** Rusom nasproti se zopet v Aziji pokazuje. Ruski general Lazarev je šel z večjo rusko vojsko iz Kavkaza v Transkaspijo proti Mervu, da bi tam mej roparskimi rodovi red naredil. Pa Rusi so našli v bojih z divjimi a ubozimi Turkomani, da imajo ti vseskozi nainovnejše angleške puške, katerih kupiti niso mogli, némajo za kaj. Torej je dokazano, da jih jim je Anglija darovala zoper Ruse. Ruska vlada bode v Londonu zaradi tega interpelirala.

Kakor „Times“ poročajo, je internacijska telegrafna konferenca v Londonu sklenila, le angleško, francosko, nemško, italijansko, hollandsko, špansko, portugalsko in latinsko dopuščati kot jezike depeš. — To je evropsko razžaljenje Slovanstva, zlasti Rusije!

Iz **Pariza** se javlja: Legitimisti v Avignonu so na Henrikov dan škandalne nemire delali, metali razpokljive bombe in razbili neko statuo republike, ki je bila last privatnega človeka. — Škoda, da „Slov. Narod“ v Ljubljani izhaja, tako daleč proč, drugače bi Dežman-Lulu v „Tagbl.“ prec rekel, da smo mi krivi teh ekscesov.

Nemški cesar Vilhelm je 22. t. m. prišel v Gostin (Gastein) v kopel.

Dopisi.

Iz Celja 20. julija. [Izvir. dop.] Naši nemčurji so se pretečeno soboto zbrali v kazini, da so še enkrat zmago Foreggerjevo slavili. Bilo jih je od 30 do 40 skupaj ter so otrobe vezali. Tudi stari Pesarič je moral govoriti in naglašati, da tu v kazini je „inteligencija“ zbrana. Bog ve ali je res tudi sam sebi mislil, ali ne. Zakaj nij še „kapitala“ zraven omenil, to bode že on dobro vedel.

Potem so šli Celjani v nedeljo na Laško, da so tam se Tibru, Drolcu, Amonu, Larišu — hvalo v nekei pesmi peli, v kateri so Slovence in Berkso žalili, in so popevali da nam je „vlada“ do zmage hotela pomagati, pa je propala vlada. To so čudni patroni. Kadar jih vlada odločno ne podpira pri volitvah, kakor pesterna male otroke — ki se hoditi uče, temuž se toliko neutralno obnaša, da uradniki glasujejo kakor hoté, potlej pa zavpijejo, da imamo vladno podporo! Ko bi vlada le res povsod tako neutralna bila, da bi uradniki proti nam ne glasovali, bi nemškutarji že videli, vse drugače bi bilo šlo! Kako nesramno ti nemčurji v svojej ubogej „Cillier Zeitung“ nas napadajo, da smo „Rusi“, da „Slovenski Narod“ dobiva dopise iz ruskih krogov — o rabeljnih in drugih smešnostih. Kdaj je še kateri Slovan pisal ali govoril, da če mi v Avstriji nismo gospodarji da rajši svinčene podplate odvežemo in gremo na Rusko, kakor so Nemci i nemčurji v javnih parlamentih govorili? Veleizdajalci so tisti Nemci mej nami, ki za Prusijo delajo. Mi zahtevamo samo enake narodne pravice,

katero nam postava določuje. Pa uže bedasto upijejo — ti skrivni prusijani in veliko-nemci — da hočemo „kulturo“ uničiti in „reakcijo“ na vlado poklicati. Mi smo uže večkrat rekli, da ne vemo ali so ti Nemci tako neumni, da to res sami verjemó, kar o nas tako bedastega pišejo, ali pa so tako hučobni!

Vidi se vedno bolj, kako lahko bi mi bili v mestnej skupini zmagali — če bi ne bili tudi Efijska dobili — šest let nam bo Freimaurer Foregger in opatovo Wretschkoto vo katoliško (?) lojtro v državnem zboru nasprotoval. Po teh šestih letih bomo pa mi Foreggerja z opatovo Wretschkoto vo lojtro vred po tleh vrgli, kakor so kranjski Slovenci Dežmana z njegovimi grabljami, da smo tudi mi Slovenci v Celji slišali in si od veselja kupico vina izpraznili na propad vseh negatov!

Iz Kroke 19. julija. [Izv. dop.] Dopisniku v „Laib. Ztg.“ stran 1177. 1185. kateri tudi našo Kropo opisuje, naj bode povedano, da naj se ne vtika v krajepisje ónih krajev, kateri mu niso čisto nič znani, kajti če on navaja, da so pri nas hiše vse črne, je to laž; in ako so nekatere, niso še vse; in ako bi tudi res vse bile, nij zameriti, in se najmenj spodobi, da uradni deželni list, ki na deželne davkovske stroške živi, na nas zabavlja, ker vsak vé, kako je pri fužinah, kjer se z ogljem pečemo.

Dopisnik pové tudi, da je pri nas 1600 prebivalcev. Kdo mu je to pravil? Pri nas je vsacemu znano, da nas je samo 1148. Ker pa naše slabo stanje popisuje, je nekoliko opravičeno; da bi bilo vse pa v tako grozno slabem stanju, kakor dopisnik pravi, spet nij res. Se ve da nij tako kakor bi si želeli. Delavci ne zaslužijo toliko, kakor pred več leti, ko je bila še kupčija z železnino bolj živa; to je pa povsod pri izdelovanju železnine, ne le v Kropi; dokaz temu, ker so večji fužinarji v nič prišli; v Kropi se pa izdeluje še skoro ravno toliko železa, kot pred 200 leti, gotovo pa bi se ga še več, ako bi bile razmere zavoljo oglja iz Jélovice od strani gozdarije ugodnejše, ker bi se potlej še več lahko delalo železa.

V tem naj bi se nemški oficijozus pri svojih patronih za nas potegnil, če ima res kaj srca za naše kraje! Upajmo, da se nam bo v prihodnje tudi tu na bolje obrnilo. To je znano, da vsaka nova naredba kaj starega podere in uniči. Tako je tudi tukaj ustanovljenje valovnice (walswerk) leta 1876 uničilo stare cajnarice, katere so ob svojem času bile visoko v ceni, ali v tem se more le napredek videti, ker se bolje, ličneje blago izdeluje kot se je poprej. Naj bo gospodu dopisniku v nemško „Laibacherico“ povedano, da se nij nadejati, da bi kroparska fužinarija še tako hitro v nič prišla, ker tukaj se le z varčnim gospodarstvom more drugim večjim fužinarijam konkurencija držati, in ker se ne potrebuje uradnikov ker to vse sami deležniki opravljajo. To se ve, da so družbe, katerih uradniki vedno le to željo imajo, kako bi mogli še Kropensko fužinarstvo zadušiti. Še so mi predobro v spominu besede gozdarja, kateri je bil več let v službi na Javorniku in Bohinji, ko sem mu povedal, da kranjska družba prekupuje oglje: „ali tudi na ta način vas hočejo zatirati?“ Svetovano naj bode še koncem nemškemu dopisniku uradnega ljubljanskega lista, da kadar pride starinske reči tu sem kupovat, katerih se še več dobi, naj po-

sestnikom vsaj toliko obliubi plače, posebno za starinske „kostne“, kakor so za drva v kurjavo vredni, želeti bi pa bilo, da bi Kropo kak domač tourist natančno opisal.

Iz Prezida 16. julija. [Izv. dopis.] (Poštne pritožbe.) Riedko kada mogoste čuti, da mi pogranični Hrvati tražili smo i tražimo sa susjednom braćom Slovenci zadievica jer živismo i živimo uvijek sa bratinskom ljubavi i slogom. — Nu, kad nam se počme u tom urednom životu smetati a po onih, koji su pozvani da rade jednom i drugom narodu u prilog, da znadu, da su oni rad naroda a ne narod rad njih; tako, da i poslovi rad naroda zapinjati moraju, tad prestaje sve, tad moramo takove napadače i nerednike žigosati.

Mi pogranični Hrvati Prezidanske okolice, uvijek rad bližine pošte u Babinopolju šaljemo svoje listove na ovu poštu. Od kako je došla na ovu poštu gospodična A. Werbić k. pošte uradnica, pomutio nam se red prie obstojavši tako, da čovjek svaku volju gubi služiti se na toj pošti već radje moramo pustiti i korespondencije, nek toli ogavnom redu, koji nalazi se na toj pošti izlagati se:

Sudite:

1. Poslje podne iza 3. sata nesmi je nje dan doći u poštu po kakovom opravilu; jer kod one pošte nisu uredovni sati do 6. popodne?

2. Pošiljke, koje dolaze ili su raztrgane, ili je sadržaj razlupan; jer se na toj pošti bacaju iz kuta u kut?

3. Ant. Žagar pred mjesec dana došao je u tu poštu, da digne novac prispjeli mu, gospodična A. V., postmaisterica izbrojila mu novac; i negledeć, jeli on brojio ali ne, potierala ga van. — Brojeć A. Žagar novce vani manjkalo je 1 f. 50.

Pošao je isti iza toga u ured, da dokaže manjak — opet bio potjeran a sad bez novca 1 f. 50, još je tužen, da je tu gospodičnu A. V. postmaistericu „na poštenju uvredio?“ I još više toga i takvoga.

Slavno uredništvo! To je samo četrt toga postupka; a gdje je drugo! Molimo onda i zaklinjamo vas, da u svojem listu to delo objelodanite; i nastojite prituživ se kojoj oblasti, da se tog nesretnog nereda oslobodimo.

Ovim vršiti hoćete svoju patriotsku dužnost.

Iz Reke 20. julija. [Izviren dopis.] Pa ne, da bi rekel, da zmešniave delam, ako pravim, da so izdajniki in drugi taki nenaravni ljudje, bodi si kateri koli in kjer koli, duševni boreteje; to se pokazuje na njih samih prej ali slej, ako se s paznim očesom sledi njihovo početje in živjenje.

Ravno taki so tudi naši madjaronje vsi od kraja kolikor jih je. Zadnje tri tedne boravil je tukaj neki Taljan „Bartolleti“. Ta „povsod poznán, nikjer doma“, zganjal je tudi kakor toliko njegovih gorkokrvnih bratov in sestrá onkraj naše Adrije, svoje solde s tem, da je razkazoval po svetu res silovito svojo moč. Tukaj je odprl v „teatro Riccotti“ svoje predstave. Kazal je 36 načinov metanja in klical, kakor v starem testamentu Goljat Izraelce, Rečane na korajžo, obetajoč 100 gld. ónemu, koji bi ga vrgel. Sline se pocede našim korenjskom osobito vrečenoscem; vsak se je čutil močnejšega, in kakor zmagovalci v olimpijskih igrah stopali so pred Bartoletija, ančeš, jeden te bode uže. Ali to nij bilo tako lahko, kakor črevelj obuti.

Eni so se ve da mislili, da so močnejši

od družih, in so se še mej soboj prepirali in lasali, kateri ga bode prej premekastil, tega B. Ali nobeden nij bil niti za „iota subscriptum“ boljši od drugzega. Bartolleti jih je metat ko mlade mačke, in si nabral s svojimi predstavami precej denarja. Óni pa so z dolgim nosom odšli, in fige v žepu stiskali in tlačili, ti reški iunaci petokazice. B. je v kratkem zapustil Reko in šel u Soljet, kjer mu na nij šlo tako gladko. Mej čistimi Slováni našel je korenjaka, ki ga je za stavo stotaka treščil ob tla, da se nij imel še več časa pretegnit. Requiescas, talijanski Goljat mej Dalmatinci. Mož je bil res da plečat in žilava trda kost, ali samo 4 stare črevelje visok, in v vsej madjaronskej Reki ga nij našel, ki bi mu bil kos.

Ta peščica mediaronov tukaj vleče kakor dereča reka vse za soboj — kar je „švigašvaga“ seveda, in Rečanje so vsi blaženi, zauzeti za magijsko Pešto. Svojega poslanca v Pešti sprejemljejo z drago mestno godbo in divjimi „eljeni“, kar je vse hvale vredno, nečje pa menda nikakor upoznati, da so vendar na slovenskih tleh. Žalostno pa je, ker tudi ne bodo hoteli upoznati tega, vsaj tako hitro ne — ker ne gledajo s svojimi, ampak menda s kurjimi očesi. Ali upajmo, kakor je bilo njega dni vse drugače, da se bode tudi v bodoče na bolje okrenilo za nas slovanske Primorce.

Jako se toži zdaj zaradi pomanjkanja dela, v nižjem stanu. Kar so uvedeni tako nogosto in skoro na vsakem malo večem parobrodu vzdigovalni stroji, je res malo zaslužka pri tem za ljudi. Včasih je bilo treba nositi in nositi, da se je parobrod nakrcal polno, ali zdaj gre to vse brže, in v dveh dneh in še prej more parobrod priti in otiti. Zaradi slabega zaslužka prepeljali so se nekatere italijanski delavci preko morja — srečen jim pot!

Ker je letos na pomlad deževje neobičajno dolgo trajalo, je sadje slabo obradilo, posebno se nijso obnesle smokve ali fige; tudi od vinske trte nij toliko pričakovati kot druga leta. Zato bo morda pa to, kar ga bó, bolje in vinopilni Rečanje se bodo razdelili malo bolj pravilno po krčmah, kakor je to do zdaj bilo.

Šolsko leto na tukajšnjem gimnaziji konča se 24. t. m. malo prej kakor lani. Pismena matura je bila pretečeni teden, ustna pa bode 25. in 26. julija. Natančneje kadar izvem.

Domače stvari.

— (Odlikovanje) Cesar je dal višjemu finančnemu svetovalcu in finančnemu direktorju v Ljubljani, g. Alojziju Christu, brez takse naslov in značaj dvornega svetovalca. — G. Christ nij še dolgo v Ljubljani, a si je pridobil s svojo pravičnostjo in nepristranostjo občno spoštovanje v vseh krogih.

— (Letno poročilo II. mestne pederorazredne ljudske šole v Ljubljani) za minolo šolsko leto kaže, da je početkom šolskega leta vstopilo 601 otrok, mej letom pak 34; izstopilo jih je 54, umrli so 3. V obrtskej k tej šoli pripadajočej šoli je bilo koncem leta 129 učencev. Na ekskurendnej šoli 83. Po narodnosti je bilo skupaj 830 Slovencev, 44 Nemcev (?) Napredek je bil obče sreden. Šolnine je plačevalo 149 učencev. Učiteljev je na tej šoli bilo 9. Kako se je podučevalo iz posamnih predmetov, poročilo ne pove, ali po njem sodimo, da slovenščina na tej šoli nij bila prva, kakor zahteva pe-

dagogika. Imena učencev so prava kranjska kolobocija. V obče je poročilo jako pomanjkljivo, in bi se pri sestavljanju njega slovenskega dela (tu v kot postavljenega) moralo paziti vsaj na to, da bi bil pisan v čisti slovenščini, a tu nahajamo mnogo slovničnih napak. R—i.

— (Požar.) V Stražišču je nastal ob 1/10. ogenj zanesen po neprevidnosti pri peki. Pogorela je 1 hiša, skedenj in hlev. Največ je branilo drevje okolo, pa tudi gasilo se je pridno; kajti po večeru je ob 11. dopoldne nevarnost bila pri kraju. Gasilne straže treba!

— (Čuden dogodjaj.) K oštirju Francetu Jeršinu v Gabrovšici, okraja litijskega, je prišel pred kakimi 14 dnevi neznan, okolo 30 leten mož, ki je krčmarju dejal, ko nij mogel družega dné plačati, kar je zapil in zajél, da je spravil pri krčmarici Marjani Magovčevaj na Krki svoje reči in tudi nekaj denarja. Jeršin je veroval tujcu, ter je poslal svojo 10letno hčerko, da ga je spremila na Krko, katerej naj bi tujec vročil plačani dolg; hčerki je pa dal soboj tudi še 2 gld., da bi potrebno nakupila. Ali tujec namesto da bi šel naravnost na Krko, je hodil z dekletcem okolo po gostilnah, ona pa je morala zanj plačevati. Očeta je skrbelo, ker hčerke nij bilo toliko časa nazaj domov, šel jo je iskat, in kmalu jo najde s tujcem na Gmajni v krčmi pri Piškurju. Oče je hud, in udari parkrat tujca s toporiščem po hrbtu. Tujec se mu iztrga iz rok, ter zbeži proti Trebnjej Gorici, Jeršin pa ga pusti. Na begu pak se je obnašal óni tujec tako čudno, da so ljudje, ki so ga opazovali, sodili, da je obnorel. Ko je pritekel do reke Krke, skočil je brez pravega uzroka v vodo. Nesrečnika prihiteli ljudje na pomoč nijso mogli rešiti in so potegnili mrtvega iz vode. Kdo da je bil ta človek, nij se moglo določiti, a sodi se, da je bil odpuščen kaznjenec Janez Medén iz Topolja, logatskega okraja.

— (Gospod prof. Karel Glaser), iz prvega učitelj na realnem gimnaziju v Ljubnem (Leoben), potem v Ptuiju, slednjič profesor v Kranji, zaradi necega zlobnega natolcevanja prestavljen na gimnazij v Weidenau v Šlezijo, je slovenskemu občinstvu znan kot izvrsten lingvist. Da bi se mogel v pripravnajočem jezikoznanstvu na kakšnej nemške univerzi bolje izuriti, prosil je dvakrat ministra Stremayra za odpust, da, celo obljubil je svojimi stroški nadomestnika plačevati, a — minister mu tega nobedenkrat nij dovolil. Da doseže svojo gorečo željo, v sanskritščini se popolnem udomačiti, je lansko leto porabil počitnice za to, ka je v Berlinu živel in v društvu visokoučenih jezikoslovcev, kakor so profesorji: Weber, Schmidt, Müllenhof, si dobavljal jezikovske znanosti. Letošnje počitnice je šel v Tübingen, kjer učeni sanskritist prof. Roth predava sanskritski jezik do 15. septembra, da vsaj nekoliko pod vodstvom učitelja strokovnjaka globljeje pogleda v skrivnosti staroindijske literature. Tako mora slovenski talent se bojevati, mej tem, ko bebaste kreature le-nuhajo po inostranskih univerzah. T.

Poslano. *)

Gospodu Hlavki v Ljubljani!

Nepravična, osobna, nesramna je kritika, ki ste jo izrekli o skladbah pokojnega mojega brata (o „kitici cvetja“) v odborovej seji „Glasbene Matice“ dné 17. t. m. (vide „Slovenski Narod“ št. 164), in katero

*) Za pod tem naslovom priobčene plačane in-serate ne odgovarja uredništvo.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

so odobrili Vaši kimalci — artistični odsekarji. Slo-veči glasbeni umetelniki, s katerimi v primeri ste Vi kakor krtina mej piramidami, prave glasbene avktoritete, (kar Vi in dotični odsekarji nijste, zato nam Vaša kritika nij merodajna), navdušeno in pohvalno so se izrekli o mojega brata geniju. Vsi so jedini v tem, da je ranjkemu bil stav skoz in skoz pravilen, in da so njegove melodije krasne in origi-nalne; da so tudi drugi glasovi jako melodijozno in vendar naravno postavljeni; da gledé stava nij bil njemu nobeden skladatelj prav za prav vzor, marveč da je nastopal po večjem samostano, izvirno. Prav zaradi tega sem jaz „Glasbene Matice“ omenil, da Avgustu „popravljati“ ne pustim ničesar. Italijan g. Mugnone, ki je tudi videl „kitico cvetja“, je rekel, da Avgust ne sklada v italijanskem duhu; če tedaj ta slavni italijanski skladatelj, ki ima gotovo tanjša ušesa za to, nego li ljubljanski Hlavka, tako se izraža; kako li je mogoče trditi, da so skladbe v „kitici cvetja“ posnetek italijanskih arij?! A recimo, kar nam je na srei: Ko bi bil moj brat Kra-njec, gotovo bi ne bila kritika Hlavkova toliko pri-stranska; pa Primorec je v Vaših očéh le nula, ka-li?! Sicer o „kitici cvetja“, kateró mi čem brže morete posljite, da jo sam izdam, obširnejše izprego-vorim; za zdaj naj Vas zadostuje toliko.

V Lokvi (Corgnale), 21. julija 1879.

(333) Janko Leban, učitelj.

Poslano.

Gospod Jušt!

1. Pokažite, kaj ima čitalnica s „propadom na-rodnega kandidata“ opraviti? — 2. Dokažite, da sta k propadu narodnega kandidata pripomogla „dva dobro znana agitatorja!“ — Na to odgovorite! K čemu Vaše ošabno, širokoustno bahanje v zadnjaj „Soči?“ Kdo Vas je vprašal po tem? Vi bolehat. Vašej boleznij pravi Nemec: „Grössenwahn“ Pustite miroljubive ljudi pri miru, drugače — V Solkanu 21. julija 1879.

Andrejčkov Francevič.

Tuji.
22. julija:
Evropa: Knaus iz Trsta. — Wa-
gner iz Linca.
Pri Sloveni: Bartel iz Celovca. —
Demeschitz iz Dunaja.
Pri bavarskem cesarju: Abele iz
Dunaja. — Cadore iz Trsta. — Globoč-
nik iz Maribora.
Pri avstrijskem cesarju: Mel-
jetteke.

Mariti v Ljubljani.
21. julija: Marija Gaber, mestna rbožica, 87 let,
na karlovkejši cesti štev. 9, vsled mrtuda. — Marija
pl. Peretti c. kr. poštnega vodje vdova, v predkrajnu
Kruja vas štev. 17, vsled starosti.
20. julija: Anton Brajtn, delavec, 43 let, vsled
bolezni na jetrah.
21. julija: Anton Rupnik, krojač, 30 let, vsled
Pri avstrijskem cesarju: Mel-
jetteke.

Dunajska borza 23. julija.
Inčni dr. dolg v bankovcih . . . 66 gld. 75
Inčni dr. dolg v srebru . . . 68 . 20
Inčni renta . . . 78 . 60
1860 dr. posojilo . . . 126 . 50
Kreditne akcije . . . 828 . 50
Kreditne akcije . . . 270 . 50
Kreditne akcije . . . 115 . 50
Kreditne akcije . . . 9 . 20
Kreditne akcije . . . 5 . 50
Kreditne akcije . . . 70 . 50

Št. 238.

Poslano.

Čitaje „Slovenski Narod“ dné 22. julija t. l. št. 166, najdel sem v „Poslanem“ Nikolaja Jamnika mej drugimi grdimi obrekovanji in lažmi tudi to, da se je tukajšnji učitelj sam za častnega občana ime-
noval.

Uradno potrjujem, da je bil naš vrli, za splošni blagor marljivi, v vsakem oziru čisljanja vredni gospod učitelj (preški) dné 16. februarja t. l. v seji občinskega odbora zaradi njegovih zaslug za šolo in ob-
čino od sedemindvajset odbornikov jednoglasno za častnega občana imenovan, in dotična diploma se mu je uradno izročila.

Županstvo v Medvodah,
dné 23. julija 1879.

(332) Župan: J. Cvajner.

Pisarna (331—1)
dr. Josipa Serneca
odvetnika v Celju,
se je preselila iz Costajeve hiše
v Humerjevo hišo v poštnj ulici.

Tržne cene

v Ljubljani 23. julija t. l.
Pšenica hektoliter 6 gld. 83 kr.; — reš 4 gld.
39 kr.; — ječmen 3 gld. 74 kr.; — oves 2 gld. 93
kr.; — ajda 5 gld. 04 kr.; — prosó 4 gld. 39 k .
— kornza 4 gld. 60 kr.; krompir 100 kilogramov
3 gld. 20 kr.; — fižol hektoliter 7 gl. — kr.; masla
kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 70 kr.; —
peh tršien — gl. 56 kr.; — špeh povožen — gl. 60 k.;
— jajce po 1³/₄ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine
kilogram 8 kr.; — telečnine 50 kr.; — svinjsko
62 kr.; — sosa 100 kilogramov 1 gld. 60 kr.

Temeljita pomoč
vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snazjenje sokrovice in krvi in
na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem za-
htevam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo
dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško preba-
vanje, osobito gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, krč v
želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo
in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrst-
nega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Raz-
pošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Velespoštovani g. Fragner!

Prosim vas udano, pošljite mi za priloženih 18 mark zopet
„dr. Rozov življenski balzam“. Ta balzam je prav posebno sredstvo
zoper gnjus do jedi, shujšanje, in ako se ne more spati. Ljudje, nad
kojimi so uže obupali zdravniki, postali so po tem „življenskem bal-
zamu“ zdravi in krepki. Prosim za takojšnje priposljanje.

V štovanju vam udani H. Stolzenberg.

Loos-Heinersdorf poleg Müncheberga 14. avg. 1875.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg.
naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz
lekarne B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so na-
ročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo
življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdeovalca B. Fragner-ja, lekarna
„k črnemu oru“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekarna; Jos. Svoboda, lekarna. V
Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarna. V Kameniku: Jos.
Močnik, lekarna.

Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim
blagom v Avstro-Ogerskej imajo zalogo tega življenskega
balzama. Isto tam:

Pragska občna domača maz,

gotovo in izkuseno sredstvo za ozdravljenje vsacega prisada, rane in
otekline, à 25 in 35 kr. av. v.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo
znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen
sluh. 1 sklenica 1 gld. a. v. (270—4)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.